General
Dental
Council

Cyngor Deintyddol Cyffredinol – Adroddiad Blynyddol i Gomisiynydd y Gymraeg 2025-26

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn esbonio sut mae'r GDC wedi ceisio cydymffurfio â Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 8) 2022 rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026.

Rydym wedi ymrwymo i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, gan gydnabod arwyddocâd a hanes yr iaith a gan wneud ein gorau lle bo modd i hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ar draws ein gwasanaethau.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg o'r gweithgareddau a gyflawnwyd i hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg, nawr ac yn y dyfodol. Rydym yn parhau i gymryd ymagwedd gymesur at gydymffurfio â'r safonau, sy'n cyd-fynd â maint a chyrhaeddiad ein sefydliad, yn ogystal â nifer y rhai ar ein cofrestr a'r myfyrwyr sy'n byw, yn astudio ac yn ymarfer yng Nghymru ar hyn o bryd.

Pan fo modd, rydym yn edrych ar ffyrdd y gallwn wella ein gwasanaethau iaith Gymraeg i ddiwallu anghenion y rhai sydd ar y gofrestr ddeintyddol, cleifion, myfyrwyr ac aelodau o'r cyhoedd yng Nghymru. Mae darparu gwasanaethau iaith Gymraeg yn rhan o'n gweledigaeth i fod yn rheoleiddiwr cynhwysol, y gall pawb ymddiried ynddo.

Rydym yn annog adborth gan siaradwyr Cymraeg ar y gwasanaethau a'r wybodaeth rydym yn eu darparu yn Gymraeg. Bydd unrhyw adborth a dderbyniwn yn cael ei ddefnyddio i lywio sut rydym yn darparu ein gwasanaethau ac yn cydymffurfio â'r safonau yn y dyfodol.

Cefndir

Y Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC) yw rheoleiddiwr y DU gyfan ar gyfer tua 112,500 o aelodau o'r tîm deintyddol, gan gynnwys deintyddion, nyrsys deintyddol, technegwyr deintyddol clinigol, technegwyr deintyddol, hylenyddion deintyddol, therapyddion deintyddol a therapyddion orthodontig.

Ein prif ddiben yw gwarchod diogelwch cleifion a meithrin hyder y cyhoedd mewn gwasanaethau deintyddol. Er mwyn cyflawni hyn, rydym yn cofrestru gweithwyr deintyddol proffesiynol cymwysedig, yn gosod safonau ar gyfer y tîm deintyddol, yn ymchwilio i gwynion am addasrwydd gweithwyr deintyddol proffesiynol i ymarfer, ac yn gweithio i sicrhau ansawdd addysg ddeintyddol.

Daeth Safonau'r Gymraeg a rôl Comisiynydd y Gymraeg i fodolaeth fel rhan o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. I'r GDC, mae'r Safonau'n golygu sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, a bod pobl ledled Cymru yn cael cyfleoedd gwirioneddol, ymarferol i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ddelio â ni.

Rydym wedi parhau i ddatblygu ar y rhaglen waith a oedd yn paratoi'r sefydliad ar gyfer rhoi Safonau'r Gymraeg ar waith. Mae'r sylfeini a roddwyd ar waith bellach yn rhan o'n hymarfer bob dydd, o gyfieithu dogfennau a chyhoeddi adroddiadau dwyieithog i sicrhau bod ein gwefan, ein system ffôn a'n gwrandawiadau i gyd ar gael i'w cyrchu drwy gyfrwng y Gymraeg. Rydym yn anelu at

wneud mwy na dim ond bodloni gofynion y Safonau; pan fo hynny'n gymesur ac yn ymarferol, rydym yn chwilio am gyfleoedd i fynd ymhellach a gwneud gwasanaethau'n fwy hygyrch.

Mae'r cyfrifoldeb am gydymffurfio o ddydd i ddydd ar ysgwyddau ein Pennaeth Materion Cymreig, gan adlewyrchu'r ffaith bod y Gymraeg yn flaenoriaeth o ran rheoleiddio a chynhwysiant. Rydym yn falch bod gan ein Cyngor gynrychiolwyr o holl genhedloedd y DU, gan gynnwys Cymru, ac mae'r aelod presennol sy'n cynrychioli Cymru, yr Athro Mike Lewis, yn goruchwylio.

Ein dull gweithredu 2025-26

Rydym wedi mabwysiadu dull rhagweithiol a chynhwysol o ymgorffori'r Safonau. Mae hyn wedi cynnwys:

• Rhannu gwybodaeth am Safonau'r Gymraeg wrth sefydlu penodiadau newydd fel bod cydweithwyr yn deall eu cyfrifoldebau o'r cychwyn cyntaf.

• Darparu hyfforddiant i'r holl staff ar hanes a diwylliant y Gymraeg, a'n cyfrifoldebau o dan Safonau'r Gymraeg.

• Cyhoeddi fersiynau Cymraeg o'n dogfennau corfforaethol allweddol, gan gynnwys yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a strategaeth tair blynedd y GDC.

• Cynnal hwb ein mewnrwyd gydag arweiniad ac adnoddau ymarferol i staff.

• Gweithio'n agos gyda Fforwm Rheoleiddwyr Cymru i rannu arferion, profi ein dealltwriaeth a mabwysiadu dull cyson ar draws y sector.

Safonau cyflenwi gwasanaethau

Rydym wedi parhau i gryfhau'r ffyrdd y gall pobl ddefnyddio ein gwasanaethau yn Gymraeg:

• Mae ein system ffôn awtomataidd, llinell ffôn y Gwasanaeth Cwynion Deintyddol a'n gwefan yn parhau i fod ar gael yn Gymraeg.

• Dros y flwyddyn, mae dogfennau ychwanegol wedi'u cyfieithu, ac mae'r holl ddogfennau newydd neu ddiwygiedig perthnasol bellach yn cael eu cyhoeddi ar yr un pryd yn y Gymraeg a'r Saesneg.

• Rydym yn barod i gynnal cyfarfodydd a gwrandawiadau yn Gymraeg ar gais. Mae gennym drefniadau sefydlog gyda darparwyr cyfieithu ar y pryd a staff hyfforddedig, er na dderbyniwyd unrhyw geisiadau eleni.

• Rydym yn parhau i gyhoeddi rhai dogfennau yn Gymraeg hyd yn oed pan nad yw hynny'n ofynnol, pan fo hynny'n cefnogi hygyrchedd ac arferion da.

• Eleni, mae'r GDC wedi cyflwyno porth cofrestru ar-lein MyGDC, yn dilyn gwaith ailwampio. Bydd y system newydd hon, er ei bod yn destun peth oedi wrth gyflwyno'r holl nodweddion, yn galluogi defnyddwyr i gael mynediad i'r system yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwyd i Gomisiynydd y Gymraeg am estyniad eleni i fodloni gofynion terfynol yr hysbysiad cydymffurfio.

General
Dental
Council

Yn y GDC, rydym am i bobl gael dewis go iawn o ran sut maen nhw'n defnyddio ein gwasanaethau, boed hynny yn Gymraeg neu yn Saesneg. Mae hynny'n golygu y gallwch ddarllen ein dogfennau pwysicaf yn Gymraeg, cymryd rhan mewn ymgyngoriadau yn ddwyieithog, a chael gafael ar rai adroddiadau yn Gymraeg. Mae cymorth cyfieithu a chyfieithu ar y pryd hefyd ar gael os hoffech gysylltu â ni yn Gymraeg.

Safonau gweithredu

Mae ein safonau gweithredol yn canolbwyntio ar ymgorffori'r Gymraeg yn y ffordd rydym yn gweithio fel sefydliad. Mae hyn yn golygu cefnogi cydweithwyr i ddatblygu sgiliau, monitro defnydd iaith ar draws ein gweithlu a sicrhau bod gofynion iaith Gymraeg yn cael eu hystyried wrth recriwtio.

• Rydym yn cynnig cyfleoedd i staff ddysgu Cymraeg.

• Mae ein monitro Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant bellach yn cynnwys defnydd o iaith, ac mae hyn yn ein helpu i gael dirnadaeth barhaus o lefelau sgiliau Cymraeg ar draws ein gweithlu.

• Mae pob swydd newydd yn cael ei sgrinio ar gyfer gofynion iaith Gymraeg. Nid oedd unrhyw swydd yn pennu'r Gymraeg fel gofyniad hanfodol yn 2025–26.

Cydymffurfio a Chwynion

Nid ydym wedi derbyn unrhyw gwynion mewn perthynas â'r Safonau yn 2025–26. Er bod hyn yn awgrymu bod ein prosesau'n gweithio'n dda, rydym yn parhau i ddarparu llwybrau clir ar gyfer cwynion yn Gymraeg fel bod unrhyw un sy'n dymuno lleisio pryder yn gallu gwneud hynny'n hyderus.

Edrych i'r dyfodol

Bydd ein ffocws ar gyfer 2026–27 ar y pethau canlynol:

• Cwblhau nodweddion Cymraeg MyGDC.

• Parhau i ehangu'r ystod o ddeunyddiau a gyhoeddir yn Gymraeg, yn enwedig y rhai ar gyfer y rhai ar y gofrestr a'r cyhoedd yng Nghymru.

• Gweithio gyda phartneriaid a chydweithwyr ar draws y sector i fagu hyder wrth ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan arferol o fywyd proffesiynol. Ochr yn ochr â chwblhau nodweddion Cymraeg MyGDC, byddwn hefyd yn archwilio cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu mewn ffordd fwy rhagweithiol â rhanddeiliaid sy'n siarad Cymraeg, gan gynnwys profi adborth ar ein tudalennau gwe a'n dogfennau Cymraeg.

Casgliad

Rydym yn falch o'r cynnydd rydym wedi'i wneud yn ein trydedd flwyddyn o gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg. Mae'r Gymraeg yn rhan o hunaniaeth a diwylliant Cymru, a'n rôl ni fel rheoleiddiwr ledled y DU yw sicrhau ei bod yn cael ei thrin gyda'r parch a'r cydraddoldeb y mae'n ei haeddu. Rydym yn ystyried Safonau'r Gymraeg nid yn unig yn ddyletswydd gyfreithiol ond fel cyfle i gryfhau ymddiriedaeth, hyrwyddo cynhwysiant a chefnogi'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu.

General Dental Council

Nifer y cwynion a dderbyniodd y GDC rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026 mewn perthynas â chydymffurfio â'r Safonau:	0
Nifer gweithwyr y GDC sydd â sgiliau Cymraeg ar 31 Mawrth 2026:	3
Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a hysbysebwyd gan y GDC (ac eithrio swyddi llywodraethu/anweithredol) yr oedd sgiliau Cymraeg yn hanfodol ar eu cyfer:	0
Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a hysbysebwyd gan y GDC (ac eithrio swyddi llywodraethu/anweithredol) yr oedd sgiliau Cymraeg yn hanfodol ar eu cyfer a bod angen dysgu sgiliau Cymraeg:	0
Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a hysbysebwyd gan y GDC (ac eithrio swyddi llywodraethu/anweithredol) yr oedd sgiliau Cymraeg yn ddymunol ar eu cyfer:	0
Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a hysbysebwyd gan y GDC (ac eithrio swyddi llywodraethu/anweithredol) nad oedd angen sgiliau Cymraeg ar eu cyfer:	95